

**Przedmiotowe zasady oceniania na lekcjach przyrody
w klasie IV Szkoły Podstawowej Nr 261 w Warszawie
w roku szkolnym 2024/2025**

1. Cele edukacyjne.

Celem nauczania przyrody na poziomie szkoły podstawowej jest:

- rozbudzanie zainteresowań przyrodą, światem, jego różnorodnością, bogactwem i pięknem,
- rozwijanie umiejętności prowadzenia obserwacji i pomiarów, analizy, uogólniania i wnioskowania,
- kształcenie rozumienia zjawisk i przemian zachodzących w przyrodzie, pozwalających na podejmowanie codziennych decyzji,
- rozwijanie wrażliwości ekologicznej,
- kształtowanie postaw dążących do zachowania równowagi w środowisku, zakłóconej działalnością człowieka,
- nabywanie umiejętności interpretowania zjawisk przyrodniczych oraz dostrzegania związków przyczynowo-skutkowych,
- poznanie najbliższego środowiska i specyfiki swojego regionu,
- kształtowanie postaw związanych z tożsamością kulturową regionu,
- przygotowanie do wyszukiwania potrzebnych informacji z różnych źródeł,
- kształcenie umiejętności w zakresie czytania ze zrozumieniem, komunikowania się, współpracy i działania w grupie,
- nabywanie umiejętności świadomego kierowania własnym rozwojem,
- przygotowanie do właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające zdrowiu i życiu.

2. Ocenianie wewnętrzne ma na celu:

- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu jego rozwoju,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- dostarczenie rodzicom, opiekunom i nauczycielowi informacji o postępach, trudnościach, i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

3. Ocenianie wiedzy i umiejętności ucznia dokonywane jest:

- systematycznie i na bieżąco,
- wieloaspektowo i w różnych formach,
- w warunkach zapewniających obiektywność oceny,
- jawnie, rzetelnie i sprawiedliwie.

4. Ocenianie bieżące i klasyfikacyjne ustala się w stopniach wg następującej skali:

Celujący 6 cel

Bardzo dobry 5 bdb

Dobry 4 db

Dostateczny 3 dst

Dopuszczający 2 dop

Niedostateczny 1 ndst

W ocenianiu bieżącym nauczyciel stosuje także oceny + (plus) i – (minus). Po uzyskaniu określonej liczby plusów uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, minusów natomiast ocenę niedostateczną. Szczegółowe zasady zamiany plusów i minusów na ocenę określa nauczyciel i podaje do wiadomości uczniów na początku roku szkolnego. Uczeń sam dba o wpisywanie Jego aktywności na zajęciach (najczęściej po zakończonej lekcji).

5. Wymagania programowe na poszczególne oceny szkolne z przedmiotu przyroda.

Poziom wymagań konieczny (ocena dopuszczająca)

wiadomości: uczeń dysponuje niepełną, fragmentaryczną wiedzą określoną programem; przy pomocy nauczyciela potrafi wyjaśnić proste pojęcia; w minimalnym stopniu opanowuje zagadnienia omawiane na lekcjach; sporadycznie wykazuje się wybranymi wiadomościami z zakresu przyrody; posiada poważne braki w obszarze wiedzy o przyrodzie, które można usunąć w dłuższym okresie.

umiejętności: uczeń przy pomocy nauczyciela lub kolegów wykonuje proste polecenia wymagające zastosowania podstawowych umiejętności wymaganych w procesie uczenia się przyrody; dostrzega związki pomiędzy przyrodą, gospodarką i kulturą; opisuje środowiska geograficzne; rozróżnia podstawowe źródła informacji przyrodniczej; wymienia podstawowe metody poznawania przyrody.

Poziom wymagań podstawowy (ocena dostateczna)

wiadomości: uczeń opanował podstawowe (przystępne) wiadomości programowe pozwalające na rozumienie podstawowych, najważniejszych zagadnień omawianych na lekcjach; wyciąga podstawowe wnioski; w opracowaniach pisemnych popełnia błędy merytoryczne, które potrafi samodzielnie poprawić po uwagach nauczyciela; postrzega całościowo rzeczywistość przyrodniczą; dostrzega walory przyrodnicze najbliższej okolicy.

umiejętności: uczeń posiada kompetencje określone dla poziomu wymagań koniecznych, a ponadto: dysponuje podstawowymi umiejętnościami umożliwiającymi uzupełnienie braków w wiedzy niezbędnej do dalszego kształcenia; potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji przyrodniczej; potrafi przeprowadzić proste obserwacje wg instrukcji; orientuje się w terenie; potrafi wykonać proste zadania pisemne oparte o podręcznik lub inne źródła wiedzy.

Poziom wymagań rozszerzający (ocena dobra).

wiadomości: uczeń zna i rozumie większość zagadnień poruszanych na lekcji; zna i rozumie większość pojęć; prawidłowo posługuje się terminologią przyrodniczą; gromadzi wiedzę konieczną do opisywania zjawisk przyrody; wyjaśnia procesy chemiczne, fizyczne i astronomiczne; czyta i interpretuje mapy, wykresy i tabele; dostrzega zależności pomiędzy czynnikami środowiska przyrodni-

czego i kulturowego; dobrze opanował wiedzę wymaganą programem(choć popełnia od czasu do czasu błędy); powtarza i uogólnia to co usłyszał od nauczyciela lub przeczytał w podręczniku lub w innych źródłach informacji.

umiejętności: uczeń posiada umiejętności określone dla poziomu wymagań podstawowych, a ponadto potrafi umiejętnie wykorzystać zdobytą wiedzę do uzasadniania swojego stanowiska i argumentowania oceny zjawiska i jego wyników; samodzielnie poszukuje zależności w przyrodzie; formułuje pytania, problemy dotyczące zjawisk przyrodniczych w środowisku lokalnym i poszukuje ich rozwiązania z wykorzystaniem dostępnych źródeł informacji; obserwuje procesy chemiczne i identyfikuje substancje chemiczne w otoczeniu; rozpoznaje z wykorzystaniem kluczy i zielników pospolite rośliny i zwierzęta; potrafi pod kierunkiem nauczyciela przeprowadzić analizę wyników doświadczenia; opracowuje na piśmie zagadnienia przyrodnicze wskazane przez nauczyciela.

Poziom wymagań dopełniający (ocena bardzo dobra).

wiadomości: opanował materiał przewidziany programem; dysponuje wiedzą wykraczającą poza materiał podręcznikowy; dostrzega zmienność, różnorodność i jedność rzeczywistości przyrodniczej; zna i rozumie wszystkie pojęcia wprowadzone na zajęciach oraz potrafi się nimi posługiwać w różnych sytuacjach poznawczych; rozwiązuje dodatkowe zadania zlecone przez nauczyciela; interpretuje nietypowe zjawiska przyrodnicze.

umiejętności: uczeń posiada kompetencje określone dla poziomu wymagań podstawowych i rozszerzających, a ponadto: sprawnie i samodzielnie wykorzystuje w procesie uczenia się dostępne źródła wiedzy przyrodniczej; potrafi korzystając ze wskazówek nauczyciela dotrzeć do dodatkowych źródeł informacji; samodzielnie przeprowadza doświadczenia i obserwacje; formułuje wnioski i poddaje je interpretacji; samodzielnie rozwiązuje problemy rzeczywiste i hipotetyczne; integruje wiedzę zdobytą ze źródeł różnego typu oraz potrafi ją wyrazić w wypowiedzi ustnej i pisemnej; poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo-skutkowych wykorzystując zdobytą wiedzę ogólną; argumentuje swoje wypowiedzi; ocenia zjawiska, procesy i fakty.

Wymagania wykraczające poza program nauczania (ocena celująca).

wiadomości: uczeń posiada wiedzę wykraczającą poza wymagania programowe i potwierdza ją w pracy lekcyjnej i poza lekcyjnej; rozwija i dokumentuje własne zainteresowania przyrodnicze; interesuje się nowymi osiągnięciami nauki dotyczącymi świata przyrodniczego; dodatkowa wiedza jest osiągnięta poprzez samodzielne poszukiwania i przemyślenia; posługuje się bogatym słownictwem fachowym; systematycznie wzbogaca swoją wiedzę poprzez czytanie literatury przyrodniczej.

umiejętności: posiada umiejętności określone dla poziomu wymagań podstawowych, rozszerzających i dopełniających, a ponadto: nie tylko potrafi korzystać z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, ale również samodzielnie potrafi zdobyć potrzebne informacje; potrafi nie tylko rozumować w kategoriach przyrodniczych, ale także powiązać problematykę przyrodniczą z zagadnieniami poznanymi na innych przedmiotach; wyraża samodzielny stosunek do określonych zjawisk przyrodniczych; udowadnia własną opinię używając odpowiedniej argumentacji; interpretuje to co usłyszy lub przeczyta, syntezuje szczegółowe informacje.

Ocena niedostateczna

wiadomości: braki w wiedzy są na tyle duże, iż nie roszą nadziei na usunięcie, nawet w dłuższym

okresie i przy pomocy nauczyciela; widoczny wyraźny brak zainteresowania przedmiotem; uczeń nie zna podstawowych pojęć przyrodniczych; nie opanował w minimalnym stopniu zagadnień poruszanych na lekcji.

umiejętności: uczeń nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać poleceń wymagających zastosowania elementarnych pojęć i prostych umiejętności; nie potrafi powtórzyć nawet fragmentów opracowywanego na lekcjach materiału; nie rozumie prostych związków i zależności występujących w przyrodzie.

6. Ocenie na lekcjach przyrody podlega:

- wiedza i umiejętności;
- praca podczas zajęć lekcyjnych (praca w grupie świadcząca o umiejętności planowania, realizowania i prezentowania wyników działań);
- obowiązkowość;
- zdolność do samokształcenia;
- postawa wobec środowiska;
- prowadzenie zeszytu ćwiczeń;
- aktywność na lekcjach;
- udział w konkursach szkolnych i międzyszkolnych;;
- umiejętność przeprowadzania doświadczeń i dokumentowania wyników;
- umiejętność wykonywania projektów badawczych, przedstawiania wyników i wnioskowania na podstawie przeprowadzonych obserwacji i doświadczeń;
- umiejętność posługiwania się przyrządami, mapą, korzystania z podręcznika i innych źródeł wiedzy.

7. Kryteria oceniania:

Ocena dopuszczająca: wiadomości łatwe, najprostsze, uniwersalne, najbardziej niezawodne, najpewniejsze naukowo, bezpośrednio użyteczne na danym etapie kształcenia, konieczne do dalszego etapu uczenia się, użyteczne w życiu codziennym.

Ocena dostateczna: wiadomości przystępne, proste i uniwersalne, pewne naukowo i niezawodne, niezbędne na danym etapie kształcenia, niezbędne do uczenia się na wyższym etapie kształcenia, użyteczne w działaniach praktycznych ucznia.

Ocena dobra: wiadomości trudniejsze, mniej typowe, bardziej złożone, bardziej hipotetyczne, mniej niezbędne w danym i wyższych etapach kształcenia, mniej użyteczne w pozaszkolnej działalności ucznia.

Ocena bardzo dobra: wiadomości najtrudniejsze, nietypowe, najbardziej złożone, hipotetyczne, teoretyczne bez widocznych zastosowań przez ucznia.

Ocena celująca: wiadomości wykraczające daleko poza program nauczania przyrody, samodzielne i twórcze rozwijanie własnych uzdolnień, biegłe posługiwanie się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych, propozycje rozwiązań nietypowych.

Ocenianie bieżące:

- oceny bieżące wystawiane są uczniom za wiedzę i umiejętności, z uwzględnieniem zaangażowania ucznia w ramach różnych form aktywności i zgodnie z wymaganiami edukacyjnymi zawartymi w planach wynikowych nauczania,
- w ocenianiu bieżącym nauczyciel uwzględnia wymienione niżej techniki i narzędzia,
- uczeń może być nieprzygotowany do zajęć z powodu nieobecności w szkole dłuższej niż trzy dni, bądź w skutek wypadku losowego i ma obowiązek zgłoszenia tego faktu nauczycielowi przed rozpoczęciem zajęć,
- uczeń ma prawo do dwóch nieprzygotowań w semestrze bez podawania przyczyny, trzecie nieprzygotowanie oznacza ocenę niedostateczną

8. Techniki i narzędzia oceniania uczniów na lekcjach przyrody:

- wypowiedzi ustne na lekcjach bieżących, podsumowujących i powtórzeniowych
- kartkówki, testy, sprawdziany, prace pisemne;
- prace domowe;
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń;
- ćwiczenia praktyczne,
- aktywność na lekcji,
- praca w grupie,
- konkursy przedmiotowe i o tematyce przyrodniczej;
- zbiory przyrodnicze;
- prace badawcze, długoterminowe.

Stosowanie i ocenianie testów i sprawdzianów:

1. Po każdym bloku tematycznym lub po kilku blokach możliwe jest przeprowadzenie sprawdzianu nauczycielskiego osiągnięć szkolnych ucznia.
2. Nauczyciel podaje uczniom zakres materiału oraz listę umiejętności na tydzień przed planowanym terminem sprawdzianu.
4. Nauczyciel sprawdza i ocenia prace pisemne uczniów w terminie nie dłuższym niż 7 dni od daty napisania prac przez uczniów.
5. Sprawdziany nauczyciel przechowuje w szkole do końca roku szkolnego.
6. Uczeń ma obowiązek przystąpienia do wszystkich kontrolnych prac pisemnych
7. Sprawdziany oceniane są według kartoteki sprawdzianu omawianej po sprawdzianie

Wymagania na poszczególne oceny szkolne z prac pisemnych

Od ucznia wymaga się uzyskania następujących wyników na poszczególne oceny:

- 100–95% – celujący,
- 94,99–86% – bardzo dobry,
- 85,99–75% – dobry,
- 74,99–51% – dostateczny,
- 50,99–35% – dopuszczający,

- 34,99–0% – niedostateczny.

Kartkówki i odpowiedzi ustne

- kartkówki to 15 minutowe sprawdziany, o których nauczyciel nie ma obowiązku informowania uczniów,
- kartkówki obejmują materiał najwyżej z trzech ostatnich lekcji,
- jeżeli uczeń z przyczyn obiektywnych nie pisał kartkówki, nauczyciel powinien umożliwić mu jej zaliczenie (pisemne lub ustne),
- odpowiedzi ustne obejmują materiał również najwyżej z trzech ostatnich lekcji,
- Nie odpytuje się ucznia bezpośrednio po jego dłuższej nieobecności w szkole, chyba, że uczeń sam zgłosi się do odpowiedzi.

Zeszyty przedmiotowe i zeszyty ćwiczeń.

Zeszyty przedmiotowe i zeszyty ćwiczeń są sprawdzane pod kątem zawartości merytorycznej, ale również pod kątem ortografii i estetyki. Podlegają bieżącej kontroli.

Aktywność na lekcji.

Oceniana jest na bieżąco przez przyznawanie dodatkowych punktów za aktywne uczestnictwo w lekcji, polegające na udzielaniu logicznych i spójnych z tematem odpowiedzi oraz twórcze rozwiązywanie problemów.

Praca w grupie.

Ocenę za pracę w grupie może otrzymać cała grupa lub indywidualni uczniowie.

Ocenie podlegają umiejętności:

- planowania i organizowania pracy grupowej
- efektywnego współdziałania
- wywiązywania się z powierzonych ról
- rozwiązywania problemów w twórczy sposób.

Poprawa ocen

- Uczeń ma obowiązek poprawić ocenę niedostateczną z kartkówki i sprawdzianu;
- Poprawa pozostałych ocen jest dobrowolna.
- Poprawa ocen odbywa się poza lekcjami, w terminie uzgodnionym z nauczycielem, nie dłuższym jednak niż dwa tygodnie od omówienia prac;
- uczeń lub jego rodzice wspólnie z nauczycielem ustalają możliwość odbycia dodatkowych zajęć wyrównawczych
- uczniowie mają możliwość poprawy ocen: dostatecznych, dopuszczających i niedostatecznych

9. Ocenianie klasyfikacyjne, ustalenie trybu i warunków otrzymania wyższej niż przewidy-

wana oceny śródrocznej i rocznej:

- przy wystawieniu oceny śródrocznej i rocznej nauczyciel uwzględnia zasady ujęte w wewnątrzszkolnym systemie oceniania,
- przed posiedzeniem rady klasyfikacyjnej uczeń informowany jest o wystawionym stopniu z przedmiotu,
- ocena celująca poza ocenami ze sprawdzianów musi być związana z osiągnięciami w konkursach przedmiotowych, a także aktywnością podczas lekcji przedstawiającą wiedzę ponad podstawę programową

10. Informowanie o ocenach

- Nauczyciel, na początku roku szkolnego, informuje uczniów i rodziców (opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
- Każda ocena jest jawna i wystawiana według ustalonych kryteriów.
- O proponowanej ocenie niedostatecznej śródrocznej czy rocznej uczeń informowany jest ustnie, na 3 tygodnie przed radą pedagogiczną klasyfikacyjną. Za pisemne poinformowanie rodzica (opiekuna) odpowiada wychowawca.

11. Inne postanowienia

- W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica (opiekuna) przed lekcją.
- Nie ocenia się ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji losowej i 2 dni po 3-5 dniowej nieobecności ucznia w szkole albo tydzień po nieobecności powyżej 5 dni .

W trakcie nauczania zdalnego obowiązują takie same zasady oceniania jak w systemie stacjonarnym.

Opracowała Anna Janicka